

ÅR 10 2020–2021

SVERIGES UNGA AKADEMI

Sveriges unga akademi © 2021

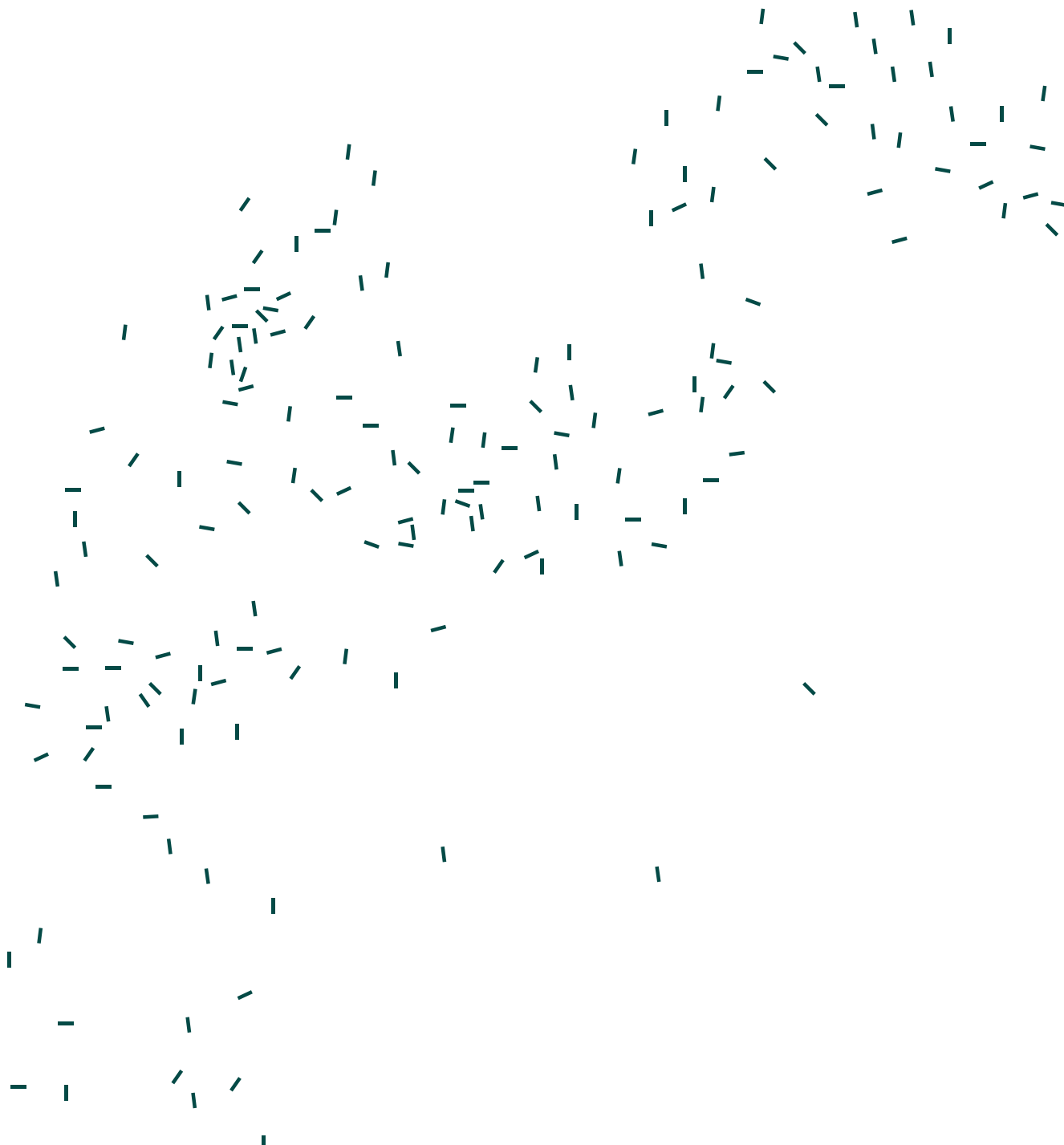
Grafisk formgivning: Oscar Laufersweiler/IVY Agency

Tryck: Åtta45

Omslagsbild: Akademimötet i september, i förgrunden från vänster:
Pontus Nordenfelt, Steffi Burchardt och Sanna Koskiniemi (ordf).
Foto: Anna Kjellström/SUA

Foto där inget annat anges: Sveriges unga akademi

Illustration där inget annat anges: Maja Larsson/Maja på Näset

Om Sveriges unga akademi

SVERIGES UNGA AKADEMI (SUA) är ett oberoende, tvärvetenskapligt forum för ett urval av de mest framstående yngre forskarna i Sverige. Ledamöterna representerar en bredd av vetenskapsområden och lärosäten, vilket möjliggör unika möten och samtal över ämnesgränserna. SUA verkar för att Sverige ska fortsätta att vara framstående inom forskning och högre utbildning. Det gör vi genom att delta i den forskningspolitiska debatten och samtala med beslutsfattare, driva tvärvetenskapliga projekt, föra ut kunskap om forskning och ett vetenskapligt förhållningssätt i samhället, samt genom att inspirera unga människor att intressera sig för forskning.

Unga akademier finns idag över hela världen. I Sverige har SUA utvecklats till en respekterad organisation med ett viktigt uppdrag i att tillvarata yngres röst inom forskningssystemet och som en konstruktiv kraft i samhället i stort. Akademien fyller också en viktig funktion för ledamöterna som plattform för nätverkande och idéutbyte, och för att utvecklas som akademiska ledare.

Akademien är öppen för yngre forskare från alla ämnesområden och inval sker årligen utifrån två kriterier: vetenskapliga meriter samt intresse och förmåga att bidra till akademins verksamhet. För att räknas som yngre forskare bör ledamöterna ha disputerat för maximalt tio år sedan då de väljs in. Ledamotsperioden är fem år, utan möjlighet till omval, vilket innebär att akademien ständigt förnyas och behåller sin vitalitet.

Sveriges unga akademi bildades den 27 maj 2011 på initiativ av Kungl. Vetenskapsakademien, med syftet att bli ett tvärvetenskapligt forum och en forskningspolitisk plattform för yngre forskare i Sverige inom alla vetenskapsområden. Redan då var avsikten att SUA skulle knoppas av och bli en helt fristående organisation. För att ge en organisatorisk form till akademien instiftades därför Stiftelsen för Sveriges unga akademi den 24 oktober 2013. Sedan starten för tio år sedan har akademien etablerat sig som en viktig röst för nästa generations framstående forskningsledare och som en uppskattad samarbetspartner.

År 10 krönika

ÄNTLIGEN ÄR SOMMAREN här, med spirande glädje inför avslutningsfestligheter i luften. Så även för Sveriges unga akademi som firar sin årsdag i slutet på maj med kalas och ledamotsbyte, där dock det senare fått skjutas på till hösten i år på grund av pandemin. Ett naturligt inslag i dessa avslutningstider är att titta tillbaka på året och se vad man åstadkommit. I år får vi konstatera att alla av våra högt ställda förväntningar på året inte infriats. Vi kom till exempel aldrig iväg för att besöka andra akademier i Europa som planerat. Inte heller blev det något stort releaseparty för barnboken som vi släppte i våras eller fysiska besök på Sveriges olika lärosäten med BUL-rapporten.

Istället har vi träffats över Zoom, med lärosätesledningar och med oväntat många unga akademier i Europa där vi berättat om hur barnboken kom till då flera akademier är intresserade av att starta liknande projekt i sina länder. Vi har också besökt skolklasser och pratat om forskning och vem som kan bli forskare och deltagit i den digitala versionen av Vetenskapsfestivalen där vi träffade över 500 barn. Ett genomgående tema är just att vi genom årets digitala versioner av aktiviteter har nått ut till mångdubbelt fler än tidigare, inte bara till barn utan även vid våra olika webinarier där vi berört allt från akademisk frihet till kreativitet. Dessutom har uppslutningen på våra akademimöten slagit alla tidigare rekord, nya aktiviteter är på gång och idéer bubblar som aldrig förr.

På det avslutande akademimötet i april hade vi temat hur man som forskare på ett bra sätt tar plats i den offentliga debatten. Ett annat rekord som nämligen slagits under det senaste året måste ha varit mängden forskare som syns i media. Men viktigt för oss forskare är att komma ihåg att bara uttala oss som experter inom vår kompetens. För det är just där som vi vet mer än andra och våra kunskaper kan ha avgörande betydelse för beslutsfattare. Men eftersom varje forskare bara besitter en rätt smal kompetens måste vi göra det enkelt för alla forskare att delta i TV, tidningar och radio, så att det är rätt person med rätt kompetens som uttalar sig vid rätt tillfälle. För bara när vi pratar om just det vi kan bäst, förtjänar vårt professionella omdöme allmänhetens tillit.

Det har varit ett annorlunda år som krävt ständig omplanering, förmåga att tänka snabbt och utanför boxen. Så nu tar jag som ordförande examen från skolan Sveriges unga akademi, lite kunnigare, lite starkare och ännu mer inspirerad att åstadkomma förändring när och där det behövs. Ibland blir det kanske inte som man har tänkt sig, men det gör inget, för om man flyttar fokus från att ha berövats möjlighet att plocka russin ur kakan till att göra vin av druvorna istället, så blir det kalas oavsett.

Sanna Koskiniemi

Ordförande

Sveriges unga akademi

SUA 10 år 2011–2021

FRÅN NYSKAPANDE PROJEKT hos Kungl. Vetenskapsakademien till oberoende akademi med en självklar plats i forskningssystemet – Sveriges unga akademi (SUA) har kommit långt sedan starten 2011. SUA bildades med målet att skapa en tvärvetenskaplig plattform för yngre forskare och för att ge yngre forskare en samlad röst. Vad det skulle innebära var kanske inte glasklart i början men utkristalliserade sig rätt snabbt och akademien hittade en egen nisch. SUA är idag en uppskattad samarbetspartner för lärosäten, myndigheter och andra organisationer som genom konstruktiva förslag bidrar till en vitaliserad forskningspolitisk debatt.

Akademien har också utvecklat ett starkt engagemang för att inspirera barn och unga att intressera sig för vetenskap. För ledamöterna har akademien blivit en viktig plats för tvärvetenskapliga diskussioner, reflektion och möjlighet att utvecklas som akademiska ledare.

Den akademi och verksamhet som finns idag är resultatet av hårt arbete, starkt engagemang och mycket glädje från nuvarande och tidigare ledamöter. Eftersom ledamotsperioden är begränsad till fem år är SUA alltid i rörelse framåt och nya ledamöter tillför kontinuerligt ny energi och idéer. Det återspeglas i att akademins aktiviteter och åsikter har utvecklats under åren och en utmaning har varit att skapa en robust kärna över tid. När SUA i år firar tioårsjubileum så kan vi konstatera

att det fungerat att balansera kontinuitet och nyskapande eftersom några element alltid finns kvar, nämligen ledamöternas engagemang och vilja att bidra till samhällsförändringar som går bortom den egna forskningen.

Att själv utvärdera SUA kan tyckas förmätet men jag tror att akademien har gjort betydande avtryck i forskningssystemet. När jag som VD representerat SUA i olika sammanhang så möts jag av uppskattning och respekt för akademien och dess aktiviteter. Alla håller inte med oss i sakfrågorna och det är helt i sin ordning. Även om akademien inte längre ser sig som en nykomling i forskningssystemet så vill vi gärna fortsätta utgöra en frisk, intellektuell fläkt som utmanar och stämmer till eftertanke. Målet för allt SUA gör är – och förblir – dock detsamma, nämligen att Sverige ska vara en ledande forskningsnation där framstående yngre forskare får utmärkta förutsättningar att bedriva genombrottsforskning.

När du läser den här krönikan har Sverker Lundin tagit över som VD för Sveriges unga akademi. Varmt välkommen till världens roligaste jobb Sverker och lycka till!

Anna Wetterbom

VD

Sveriges unga akademi

Verksamheten

Akademimöten

KÄRNAN I SVERIGES UNGA AKADEMIS verksamhet är akademins möten, tvådagars internat som hålls fyra gånger per år. Akademimöten äger normalt sett rum på olika platser i landet och ibland utomlands, så att akademien kan möta och samtala med relevanta organisationer och beslutsfattare. Inbjudna gäster och studiebesök ger ledamöterna inblick i och möjlighet att lära känna olika organisationer som bedriver, beslutar om och sprider kunskap om forskning. I år har dock mycket blivit annorlunda på grund av pandemin.

Septembarmötet 2020 fick rymma både den uppskjutna årsdagen och ett ordinarie akademimöte. Akademien träffades på en kursgård utanför Stockholm och detta visade sig bli akademiårets enda fysiska möte. Fokus var att välkomna de nya ledamöterna, planering av aktiviteter för året och diskussioner om bland annat arbetsformer för akademien. Detta blev upptakten till den revidering av SUA:s statuter som pågått under hela året. I samband med välkommandet av nya

ledamöter uppmärksammades även att Anna Sjöström Douagi utsetts till hedersledamot.

I november var det inte längre möjligt att träffas i större grupper så detta akademimöte blev digitalt. Verksamhetsledaren för tankesmedjan Unga tankar om musik, Max Låke, gästade SUA och ledde en workshop om värdegrund. Som variation till det digitala införde vi lunchpromenader där ledamöter pratade i telefon med varandra. Samtalen handlade om hur forskning inom ledamötens fält bedrivs och hur vetenskaplig kvalitet bedöms, och gav nya insikter om både skillnader och likheter mellan olika ämnen.

Vid februarimötet medverkade rektor för Örebro universitet, Johan Schnürer, och berättade om lärosätets strategi och mer specifikt om satsningen på biträdande lektorat (BUL). Flera forskare med BUL-tjänst deltog också och delade med sig av sina erfarenheter. Denna

gång handlade lunchpromenaderna om hur man behåller den så viktiga kreativiteten. Vi gästades även av skådespelaren Martin Geijer som höll en workshop om att använda kroppen som verktyg för att förmedla sitt budskap vid till exempel undervisning. Mötet avslutades med en festlig release av barnboken *Forskardrömmar – berättelser för nyfikna barn*.

Temat för aprilmötet var forskare och medier. Cecilia Gralde, nyhetsankare för SVT Aktuellt, berättade om hur nyhetsprogram arbetar och vad journalister förväntar sig av forskare som medverkar. Detta följdes upp med ett panel-samtal där tre ledamöter som ofta anlitas som experter av media delade sina erfarenheter. Lunchpromenaden handlade också om media och ledamöterna reflekterade över sina erfarenheter tillsammans och formulerade vilken relation de vill ha till media. Sista dagen presenterade sig tillträdande VD – Sverker Lundin – som hälsades välkommen av akademien.

Majmötet ställdes in och firandet av akademins årsdag, då nya ledamöter välkomnas, sköts upp till september.

Under verksamhetsåret 2020/2021 har akademien gästats av:

Anette Bagger, Karuna Dahlberg, Andrii Dmytryshyn, biträdande lektorer, Örebro universitet.

Martin Geijer, konstnärlig ledare, Improvisationsstudion.

Cecilia Gralde, nyhetsankare, SVT Aktuellt.

Max Låke, verksamhetsledare, Tankesmedjan Unga tankar om musik (UTOM).

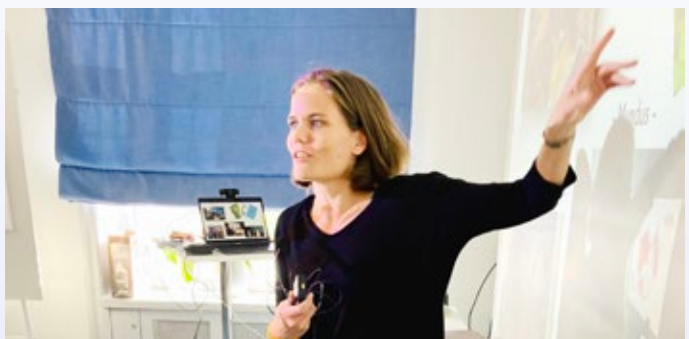
Sverker Lundin, tillträdande VD, Sveriges unga akademi.

Anna Sjöström Douagi, hedersledamot Sveriges unga akademi, programchef Nobel Prize Museum och tidigare VD SUA.

Johan Schnürer, rektor, Örebro universitet.

Clara Åhlvik, utställningschef, Nobel Prize Museum.

Tvärvetenskapliga aktiviteter

MÅNGA AV DE STÖRSTA vetenskapliga genombruten har uppstått när olika discipliner mötts, men i dagens ständigt mer specialiserade forskning blir det allt svårare för experter från skilda fält att komma i kontakt med varandra. Här spelar SUA en viktig roll och tack vare att ledamöterna har sin bas i olika vetenskaper är tvärvetenskapen ständigt närvarande i all verksamhet. I SUA möts framstående yngre forskare från alla vetenskapsområden under kreativa former, och samtal som annars inte skulle blivit av uppstår kontinuerligt.

Vetenskapliga presentationer

Ett uppskattat och återkommande inslag vid akademins möten är de vetenskapliga presentationerna och under verksamhetsåret har vi lyssnat till en rad ledamöter. Vid septembermötet berättade Petter Brodin (barnläkare och klinisk forskare i immunologi), Steffi Burchardt (vulkanforskare) och Ylva Söderfeldt (forskare i idé- och lärdoms historia) om sin forskning. I november gick turen till Ewa Machotka (forskare inom konst och visuell kultur

i Japan), Karl Wennberg (forskare i företagsekonomi) och Ellen Bushell (forskare i parasitologi). Vid februari-mötet höll Martin Leijnse (teoretisk fysiker), Robert Lagerström (IT-säkerhetsforskare) och Sofia Lodén (litteraturhistoriker och språkforskare) vetenskapliga presentationer. Under april-mötet var det dags för Linda Andersson Burnett (vetenskapshistoriker), Sanna Koskiniemi (forskare i mikrobiologi) och Mathias Osvath (forskare i kognitiv zoologi) att berätta mer om sin forskning.

De vetenskapliga presentationerna är en av SUA:s återkommande aktiviteter för att öka förståelsen för olika vetenskapsområden. Flera ledamöter vittnar om att de efterföljande diskussionerna ger ett lyft åt den egna forskningen och att nya projektidéer ofta föds då. Det finns flera exempel på hur tvärvetenskapliga samtal som startat inom akademien sedan har blivit framgångsrika forskningsprojekt. I år har det dock varit svårare att få till stånd sådana samtal då allting skett digitalt.

Bilder, från vänster till höger, uppifrån och ned: 1. Mathias Osvath berättar om sin forskning inom zoologi vid akademimötet i april. 2. Sofia Lodén ger en vetenskaplig presentation om sitt fält litteraturhistoria, medeltida litteratur, exempelvis riddarromaner på fornfranska som kommit att påverka språkens utveckling mycket. 3. Mia Liinason och Mattias Lundberg vid septembermötet. 4. Josefin Larsson berättar om sin forskning inom astronomi vid akademimötet i september.

Verksamheten

Forskningspolitik

SVERIGES UNGA AKADEMI verkar för att Sverige ska vara ett attraktivt land för forskare att arbeta i. Vi vill att det ska finnas optimala förutsättningar för att bedriva vetenskap med stor genombrottspotential och högre utbildning av hög kvalitet. SUA deltar regelbundet i den forskningspolitiska debatten genom debattartiklar, politiska inspel, seminarier och panelsamtal. Yngre forskare har särskilda möjligheter och utmaningar och vi vill bidra med de erfarenheter och perspektiv som är utmärkande för denna grupp av forskare; nästa generations framstående forskningsledare.

How to succeed as a researcher – lärosäteturné med karriärseminarier

Karriärvägar för yngre forskare är en ständigt aktuell fråga för akademien. I juli 2017 ändrades högskoleförordningen, och meriteringstjänsten biträdande lektor (BUL) infördes, som ger rätt till prövning för befordran till universitetslektor och tillsvidareanställning. Akademien välkomnade förändringen men såg också ett uppenbart behov av att lärosätena omgående inför kvalitetsdrivande processer med tydliga kriterier för rekrytering och utvärdering. För att uppmuntra till en fördjupad diskussion om detta har vi under året fortsatt den lärosäteturné med karriärseminarier som inleddes 2017. I maj genomförde vi ett karriärwebbinarium på Linköpings universitet, där rektor och dekaner deltog. Målet är att sätta karriärvägar för yngre forskare på agendan på alla universitet och

högskolor, och uppmana lärosätena att samarbeta nationellt för att införa de biträdande lektoraten på ett enhetligt och långsiktigt hållbart sätt.

Karriärvägar och påverkansarbete

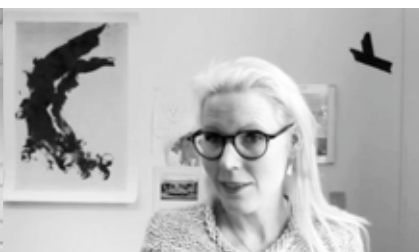
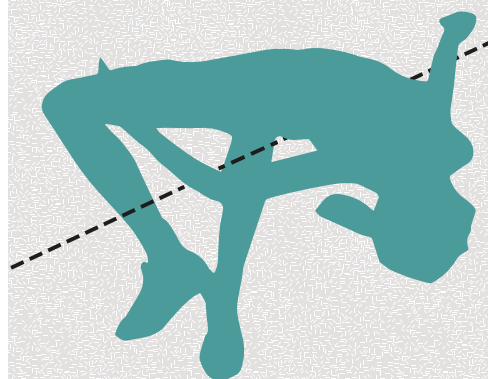
Karriärvägar är alltså akademins hjärtefråga och vi vill bidra till att reformen från 2017 implementeras på ett klokt sätt. Vi genomförde därför en kartläggning av hur svenska lärosäten infört den nya meriteringstjänsten BUL. Rapporten gavs i år även ut på engelska för att möta en stor efterfrågan bland internationella forskare i Sverige. Många fakulteter ser mycket positivt på BUL, men arbetet med att utforma karriärvägar varierar stort. SUA anser att rekrytering av yngre forskare är ett av de viktigaste instrument som lärosätena har för att öka kvaliteten i svensk forskning. Det är därför angeläget att lärosätena utformar långsiktiga mål för rekryteringen av yngre forskare och utarbetar kvalitetsdrivande rekryteringsprocesser. Under året har akademien haft personliga möten med prefekter, dekaner och rektorer för att presentera resultaten i BUL-rapporten och driva opinion.

Webbinarier

Under pandemiåret 2020 flyttade mycket av verksamheten ut på nätet och akademien har arrangerat fyra forskningspolitiska webinarier som lockat många åhörare. Först ut var *Är den akademiska friheten hotad?* som samarrangerades med Sällskapet Riksdagsledamöter och Forskare (Rifo) i ok-

Assistant professorships in Sweden – an evaluation

Bilder, från vänster till höger, uppifrån och ned: 1. Mia Phillipson, Sanna Koskineemi och Sebastian Westenhoff spikar upp Sveriges unga akademis ledarskapsmanifest på Uppsala universitet. 2. Under året har mycket av verksamheten flyttat ut på nätet. Akademien har bland annat anordnat flera webinarier och lanserat konceptet digitala studiecirklar. 3. Ronnie Berntsson berättar om vad som är på gång i beredningsgruppen för forskningspolitik. 4. Omslaget till den engelska översättningen av BUL-rapporten; ribban ska ligga högt vad gäller kvalitet. 5. Webinarium *Replikeringsutmaningen – Är det kris i forskningsfrågan?* Övre raden från vänster: Fredrik Christensson, Anna Dreber, Ilona Szatmari Waldau. Nedre raden från vänster: Cissi Billgren Askwall, Johan Jansson.

tober. Ett högaktuellt ämne då lärosätenas roll som självständiga, reflekterande institutioner i samhället tycks hotad på flera ställen i Europa och världen.

Näst på tur var ett webinarium om *forskningsinfrastruktur* i december, även detta ett samarrangemang med Rifo. Regeringens utredare Tobias Krantz och Vetenskapsrådets huvudsekreterare för infrastruktur Björn Halleröd diskuterade tillsammans med forskare och politiker hur framtiden för svensk forskningsinfrastruktur ser ut.

Karriärvägar, ständigt aktuella för SUA, var temat för nästa webinarium som vi höll tillsammans med fackförbundet Sveriges universitetslärare och forskare (SULF) i februari. Med avstamp i den kartläggning som vi gjort av hur lärosätena infört biträdande lektorat diskuterade representanter från politiken och forskningssektorn karriärvägar för yngre forskare.

I mars var det dags för nästa samarrangemang med Rifo, denna gång på temat *Replikeringsutmaningen – Är det kris i forskningsfrågan?* Professor Anna Dreber, tongivande inom debatten om replikerbar forskning, inledde och därefter följde en diskussion med flera forskare och riksdagsledamöter.

Sveriges unga akademis ledarskapsmanifest

Akademiskt ledarskap har varit en röd tråd för flera aktiviteter under föregående och innevarande verksamhetsår. Resultatet av det blev bland annat ett ledarskapsmanifest där SUA presenterar ett antal åtgärder som är nödvändiga för att lärosäten ska kunna rekrytera de kunniga och entusiastiska ledare som så väl behövs. Akademien är övertygad om att lärosäten bör ledas av personer med god insikt i – och högt förtroende från – verksamheten, och med förmågan att inspirera och leda kollegiet. SUA anser att det är av högsta vikt att lärosätenas ledare, inklusive rektor, är akademiskt framstående. Manifestet spikades upp på dörren till Uppsala universitet och publicerades som en debattartikel i *Tidningen Curie*.

Digitala studiecirklar

I avsaknad av fysiska möten lanserade SUA under verksamhetsåret en serie digitala studiecirklar för att diskutera och lära sig mer om ämnen som

ligger akademien varmt om hjärtat. Som en fortsättning på ledarskapstemat inleddes de digitala studiecirkarna med ett tema om *prefektskap*. Ledamöter och alumner reflekterade kring vad som krävs för att de ska vilja, och kunna, tacka ja till ett sådant uppdrag. Därefter följde studiecirklar med Wilhelm Widmark, chefsbibliotekarie på Stockholms universitet, om *öppen vetenskap och publicering*, och med Jonas Björck, generaldirektör på Forte om *statens styrning av myndigheter*.

Utredningen om organisation, styrning och finansiering av forskningsinfrastruktur

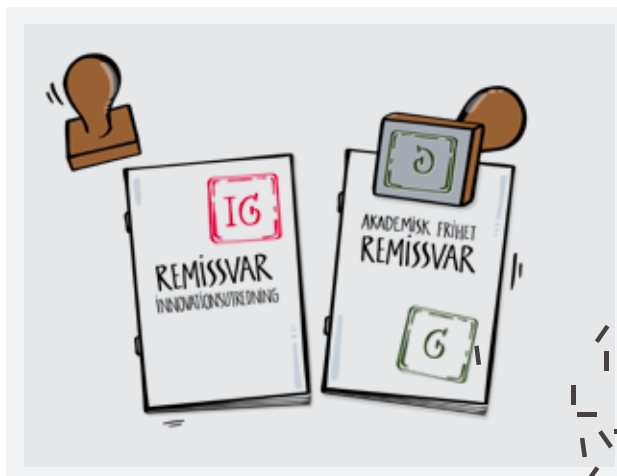
Forskare inom många ämnesområden är beroende av avancerad forskningsinfrastruktur och ändamålsenlig forskningsinfrastruktur skapar förutsättningar för världsledande forskning i Sverige. SUA har därför, i likhet med många andra aktörer, engagerat sig i regeringens pågående utredning kring forskningsinfrastruktur. En delegation har träffat den särskilda utredaren, Tobias Krantz, och akademien har arrangerat ett webinarium tillsammans med Rifo.

Remissvar

Sveriges unga akademi har under verksamhetsåret besvarat följande remisser från regeringen:

Remiss angående promemoria Ändringar i högskolelagen för att främja den akademiska friheten och tydliggöra lärosätenas roll för det livslånga lärandet (dnr. U2020/03053/UH)

Remiss angående SOU 2020:59 Innovation som drivkraft – från forskning till nytta

Internationell verksamhet

UNGA AKADEMIER STARTAS över hela världen och det refereras ofta till som *The Young Academy Movement*. Den första unga akademien, *Die Junge Akademie*, bildades i Tyskland år 2000 och idag finns det ett 60-tal unga akademier runt om i världen. Sveriges unga akademi har sedan start varit en stark kraft i den internationella samverkan och fortsätter att bidra i det internationella samarbetet. Internationalisering har också blivit en allt viktigare fråga även på hemmaplan och även här är SUA aktiva i sådana frågor.

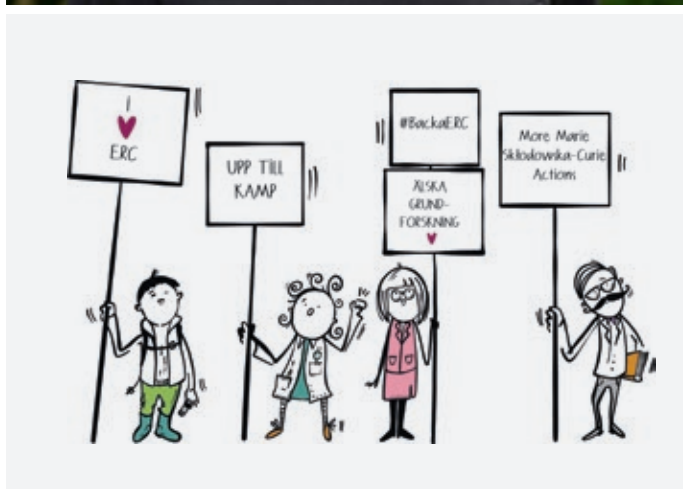
Unga akademier i protest mot nedskärningar av budgeten för ERC

SUA var pådrivande när arton unga akademier i Europa signerade ett öppet brev och protesterade mot de föreslagna nedskärningarna i budgeten för Europeiska forskningsrådet (ERC) sommaren 2020. I brevet underströks hur nedskärningarna

allvarligt riskerar att hämma forskningens och även samhällets utveckling på europeisk och nationell nivå. SUA skrev även brev till de svenska ledamöterna i EU-parlamentet och ledamöterna i riksdagens utbildningsutskott för att uppmärksamma dem på frågan. Genom kampanjen #BackaERC på Twitter uppmanades forskare att hjälpa till och skriva brev för att sätta tryck på politikerna.

Samarbete mellan unga akademier i Europa

I juli 2020 deltog SUA vid det årliga mötet för unga akademier i Europa, ett samarbete som kallas European National Young Academies (ENYA). Vid det digitala mötet diskuterades bland annat hur unga forskare på bästa sätt kan bidra till välinformerade politiska beslut och agera expertrådgivare. EU-parlamentariker Reinhard Bütikofer som har lång erfarenhet av samarbete

mellan forskare och politiker medverkade och gav sitt perspektiv som politiker. Die Junge Akademie i Tyskland stod värd men istället för att resa till Berlin skedde mötet i Zoom. Vid mötet beslutades att skapa ett mer formaliserat nätverk av unga akademier i Europa med det uttalade syftet att tillsammans delta i det existerande europeiska samarbetet mellan äldre akademier – SAPEA – som har en rådgivande roll gentemot EU-kommissionen. Under ledning av Die Junge Akademie bidrog vi och flera andra akademier till bildandet av en motsvarande rådgivande organisation: *Young Academies Science Advice Structure* (YASAS). SUA är en av grundarna som först ratificerade stadgarna för YASAS.

I maj 2021 var det dags för nästa europeiska samling (ENYA) och denna gång stod Young Academy of Scotland värd för det digitala mötet. Anne Glover,

professor och vetenskaplig rådgivare till EU-kommissionens ordförande (2012–2015) Manuel Barroso, höll ett inspirerande föredrag om hur viktiga vetenskap och unga forskare är för att bygga upp EU och världen efter pandemin. Under erfarenhetsutbytet mellan de unga akademierna väckte SUA:s barnbok *Forskardrömmar* stort intresse.

Barnboksworkshop med unga akademier i Europa

SUA:s barnbok *Forskardrömmar* har väckt intresse hos flera unga akademier i Europa. I juni arrangerade SUA därför en workshop och delade berättelsen om hur *Forskardrömmar* blev till och de möjligheter till aktiviteter med barn och unga som boken skapat.

Verksamheten

Utåtriktad verksamhet

EN ANGELÄGEN FRÅGA för akademien är att öka intresset för vetenskap och forskning hos barn och unga, och i samhället i stort. Vi vill visa hur givande en forskarkarriär kan vara och vilka unika möjligheter det innebär. Vi vill också skapa förståelse för betydelsen av ett vetenskapligt förhållningssätt och delta i samtal om vetenskapens senaste rön och vad de innebär för samhället och människor. Här är det personliga mötet viktigt.

Forskarmöten

Forskarmöten är SUA:s sommarforskarsskola för gymnasieungdomar. Under tre dagar i augusti fick ett tjugotal ungdomar bo på forskningsstationen i Fiskebäckskil på västkusten med ledamöter ur akademien som lärare. Målet med *Forskarmöten* är att ge en bred bild av olika ämnen och frågeställningar som kan beforskas, vilket är unikt då andra forskarskolor vanligen har fokus på naturvetenskap. Genom det personliga mötet mellan gymnasister och forskare vill vi förmedla hur roligt och givande forskning är och inspirera fler ungdomarna att satsa på forskning som yrke.

I år pandemianpassade vi *Forskarmöten* – deltagarantalet begränsades, resandet hölls nere då alla

gymnasister kom från närområdet och en stor del av aktiviteterna hölls utomhus. Glädjen och nyfikenheten var dock lika starka som alltid.

ForskarFredag

ForskarFredag är ett arrangemang som genomförs över hela Europa sista fredagen i september. *ForskarFredag* blev liksom mycket annat annorlunda i år, men SUA deltog i alla fall digitalt i programpunkten *Fråga ForskarFredag-Forskaren* där skolelever fick träffa forskare och ställa frågor om stort och smått och allt där emellan.

Utställningen Unga Forskare

Att vara förebilder för studenter och unga som är nyfikna på forskning är viktigt för oss och vi är därför glada över samarbetet med organisationen Unga Forskare. De arrangerar varje år utställningar runt om i landet där gymnasieelever tävlar med forskningsprojekt. I samband med den digitala finalen i mars deltog flera akademiledamöter i juryn.

En bättre morgondag Kortfilmsfestival ♥ Forskarsamtal

Att använda film som ingång till samtal om vetenskap har visat sig vara ett framgångskoncept och

under året har vi fortsatt samarbetet med LadyBug Festival och medverkat på kortfilmsfestivaler med aktiviteter på temat *En bättre morgondag*.

I september 2020 arrangerade SUA och LadyBug Festival ett pass på barn- och ungdomsfilmfestivalen (BUFF) i Malmö. Fem kortfilmer om identitet och migration var utgångspunkt för samtal mellan forskare och niondeklassare. Bakom en av filmerna stod Maya Åkeson Rayner som också mottog pris för sin film *Pathways* i SUA och LadyBug Festivals kortfilmstävling.

I mars 2021 var det dags för BUFF igen och den här gången hade de utvalda, nya kortfilmerna teman som psykiska ohälsa och artificiell intelligens, barn på flykt, ätstörningar och datorspel. Festivalen genomfördes nu digitalt och skolklasser från hela landet kunde delta.

L'Oréal-Unesco For Women in Science-priset med stöd av Sveriges unga akademi

I år delades L'Oréal-Unesco For Women in Science-priset med stöd av Sveriges unga akademi ut för femte gången. Priset är ett samarbete mellan L'Oréal Sverige, svenska Unescorådet och SUA

med syfte att uppmärksamma, uppmuntra och belöna kvinnliga forskare som visat stor potential inom natur- och teknikvetenskaperna och vars arbete bidrar till hållbar utveckling. 2021 gick priset till Mariana Dalarsson vid Kungliga Tekniska högskolan och Beatriz Villarroel vid Nordita, Stockholms universitet. Pristagarna får 150 000 kronor vardera samt ett ettårigt mentorprogram i akademins regi.

Vid den digitala prisceremonin varvades intervjuer och samtal med moment där pristagarna och deras forskning presenterades. Tema för firandet var *Forskning som framtidshopp* och Åsa Wikforss (professor i teoretisk filosofi vid Stockholms universitet) medverkade i ett samtal riktat särskilt till yngre forskare för att ingjuta hopp och övertygelse om att vetenskap och forskare gör skillnad i världen.

Samtal om kreativitet på Samtidsarenan

I december bjöd SUA och Unga tankar om musik in till ett samtal om kreativitet på Samtidsarenans scen på Kulturhuset Stadsteatern i Stockholm. Samtalet kretsade kring hur yrken som forskare och musiker medför ett ständigt krav på kreativitet

en mängd förfrågningar och SUA har träffat barn och skolklasser med boken som utgångspunkt för digitala aktiviteter och samtal. Två digitala workshops för barn arrangerades av bibliotek samt tolv digitala skolklassbesök genomfördes under april–maj. *Forskardrömmar* var också tema för Uppsala universitets digitala panelsamtal *UppTalk Weekly* vid ett tillfälle under april då SUA medverkade tillsammans med bland andra Berättarministeriet, en organisation som arbetar med skolprogram och barnlitteratur i utsatta områden. Även på Världsbokveckan i april medverkade SUA med *Forskardrömmar* och under Järvaveckan i juni använde vi *Forskardrömmar* för aktiviteter med unga.

Forskardrömmar på Vetenskapsfestivalen

Barnboken *Forskardrömmar* låg till grund för SUA:s aktivitet på Vetenskapsfestivalen i april. Mer än tjugo mellanstadieklasser med över 500 elever deltog i digitala pass där ledamöter från SUA berättade hur det kom sig att de blev forskare och hur det är att arbeta som forskare. Bland de frågor som eleverna ställde var hur mycket fritid man har som forskare och vilket annat fält utom det egna som forskarna skulle vilja prova.

Bilder, från vänster till höger, uppifrån och ned: 1. Steffi Burchardt (idé och initiativ *Forskardrömmar* tillsammans med Robert Lagerström) vid digital bokrelease under februariarmötet. 2. Unboxing! Robert Lagerström (idé och initiativ *Forskardrömmar* tillsammans med Steffi Burchardt) hämtar upp sitt rykande färska exemplar av *Forskardrömmar* som kommit från tryckeriet. 3. *Forskardrömmar* toppade Bokus lista för barnböcker 9–12 år. 4. Elever svarar på frågor under SUA:s program på Vetenskapsfestivalen.

SUA 10 år

Initiativtagare Gunnar Öquist

Under 2003–2010 var jag ständig sekreterare för Kungl. Vetenskapsakademien (KVA) och blev allt mer bekymrad över att yngre forskares idéer, nytänkande och energi inte togs tillvara.

En avgörande händelse var vid ett seminarium i Lund om framtiden för lärda sällskap. Vi satt fast i en forskningspolitisk situation i Sverige, och vi mer seniora forskare såg bara problemen. En ung forskare intog podiet, hon såg inga problem, bara möjligheter! Hon satte det akademiska i ett bredare perspektiv, med samhällsfrågor, globalisering, internets möjligheter. Det sporrade mig att driva på för en ung akademi.

En internationell rörelse med unga akademier hade också börjat i Europa och vi behövde förhålla oss till detta. I Sverige var flera av de vetenskapliga akademierna försiktigt positiva till att bilda en ung akademi och när så Ragnar Söderbergs stiftelse erbjöd startfinansiering i samband med sitt 10-årsjubileum föll en viktig pusselbit på plats.

Motiven för att bilda en ung akademi var att:

- skapa ett forum för yngre forskare att föra en vetenskaplig dialog över ämnesgränser, få kreativa idéer och utforska nya frågeställningar
- uppmuntra yngre forskare till att använda sin vetenskapliga expertis och samhälleliga perspektiv för att förbättra vetenskapens ställning i samhället
- möjliggöra för yngre forskare att samverka och tillsammans påverka den svenska forskningspolitiken
- skapa ett (inter)nationellt nätverk med framtidens vetenskapliga ledare

Det var viktigt för mig att Sveriges unga akademi (SUA) var oberoende av den gamla akademien, att den fick en egen plattform där de kunde ta ut sina svängar och driva frågor som kunde vara kontroversiella för en äldre generation.

2010 rekryterades Anna Sjöström Douagi av KVA för att leda processen med en ny akademi. KVA valde in de första 22 ledamöterna och den 27 maj 2011 möttes de för första gången i Linnésalen på KVA. Vid invigningsceremonin såddes symboliskt frön i ett fat och överlämnades till den nybildade akademien.

SUA formar vetenskaplig förnyelse

SUA:s viktigaste uppgift är att oförtrutet arbeta vidare för vetenskaplig förnyelse både genom dialog över ämnesgränser och genom att verka för ett mera kvalitetsdrivande forskningssystem. När forskare möts i samtal över ämnesgränser ligger det nära till hands att vi vill imponera, vilket lätt tar död på samtalet. Min förhoppning var att SUA:s ledamöter istället skulle närma sig varandra med nyfikenhet och dela med sig av sin okunnighet i samtal över ämnesgränser. Det tror jag är den bästa grogrunden för att nya banbrytande idéer skall kunna ta gestalt.

Listan över SUA:s betydelsefulla insatser är mycket lång och jag tycker att SUA har nått de mål vi satte upp med råge. SUA är i dag en tydlig röst i Sverige och internationellt i arbetet för framstående vetenskap. Glädjen och engagemanget, passionen – det är något som verkligen står ut när man möter ledamöterna. SUA-andan.

Ordföranden har ordet

2011–2012 Helene Andersson Svahn

När vi just bildat SUA var det viktigt att definiera vad akademien skulle vara och vad vi skulle verka för och hur, att beskriva behovet av en ung akademi. Det handlade om att öppna dialoger med t.ex. politiker, finansiärer, forskare och media. Och förstås att säkra finansiering. Vi ville sätta oss på kartan och snabbt göra avtryck. Det var fantastiskt att lära känna alla i SUA, och verkligen bredda sin horisont inom för mig helt nya ämnesområden som till exempel idéhistoria och filosofi.

2012–2013 Christian Broberger

I juni 2012 var vi fortfarande en liten, men nu sammansvetsad, skara. Vårt oväntat stora genomslag gav ett publikt och politiskt kapital. Vi enades om att bara ta oss an uppgifter som vi kunde genomföra fullt ut och med kvalitet. Vi skulle också vara en tillgänglig institution med unga forskare från en bred representation av discipliner, alltid vara en konstruktiv partner, även när vi stod för en avvikande åsikt. I denna anda lanserade vi vårt karriärförslag för unga forskare, och tog de avgörande stegen mot att bli en självständig akademi.

2013 Annette Granéli

Vi blev en tydlig röst i debatten som argumenterade för meritokrati, kvalitet och att ge unga individer möjlighet att testa sina idéer. Det var en motreaktion mot att allt mer forskningspengar gick till strategiska satsningar som missgynnade unga forskare. SUA tog sig an jämställdhetsfrågan, meritokrati- och forskningskvalitetsperspektivet. SUA blev en självständig stiftelse. Medicinpristagaren Torsten Wiesel var under perioden SUA:s mentor och beskyddare. Hans betydelse kan inte över-skattas. Han engagerade sig kraftfullt för unga forskares väl och lärde oss att aldrig vila på lagrarna.

2014–2015 Martin Högbom

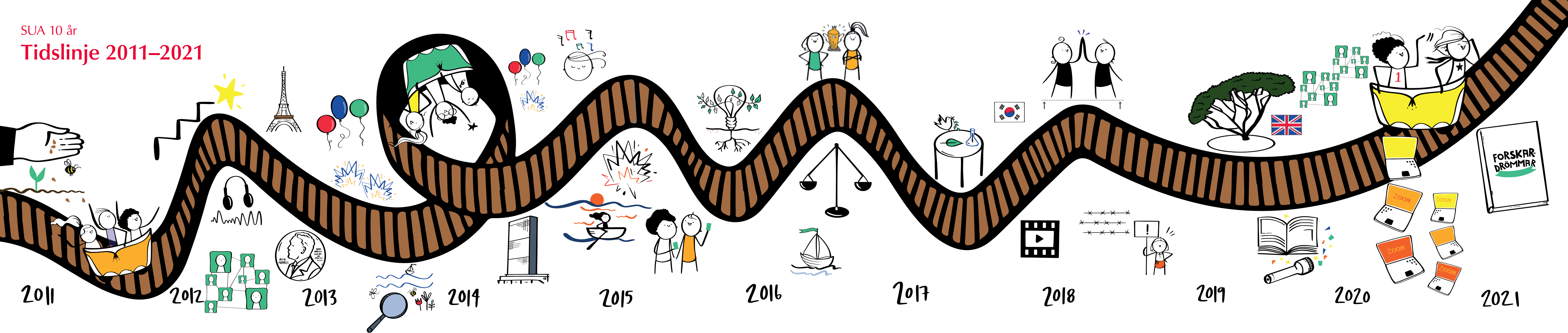
Vi fokuserade på struktur för organisationen och relationen med stiftelsestyrelsen, där vi bestämde att stiftelsen inte skulle ha inflytande över verksamheten eller akademins åsikter. 2014 var ett valår, vi hade ett konstruktivt samarbete med forskningspolitiska befattningshavare. Fler unga akademier bildades i Europa. SUA efterfrågades ofta som mentor och bjöds in till samarbeten och gemensamma inspel. Våra synpunkter efterfrågades av universitet och politiker. Det var ”som att surfa på en jättevåg i 180 km/h”. Vi besökte franska Académie des sciences och prisutdelningen av det stora L'Oréal-UNESCO For Women in Science Award (FWIS) i Paris och förstod att ”det här måste vi ha i Sverige!” 2016 delades FWIS-priset ut i Sverige med SUA som vetenskaplig partner.

2015–2016 Jenny Larsson

SUA:s femte år hade internationell prägel. Vi besökte Det Unge Akademi i Danmark och arrangerade *World Wide Meeting for Young Academies* med unga forskare från hela 33 länder på besök i Stockholm och talare som Hans Rosling och Johan Rockström. Det var en mäktig upplevelse att få möjlighet att träffa

SUA 10 år Tidslinje 2011–2021

2011–2012

Första 22 ledamöterna väljs in av KVA och arbetet kan börja! Den nybildade akademien formulerar vad SUA är, vad vi vill göra och hur vi ska arbeta tillsammans. Vi skriver vårt första inspel till forskningspropositionen: *Vägen till friare och djärvare forskning*. Workshop: *Universitet som kreativa miljöer*. Första invalet i egen regi.

2012–2013

Första akademimötet utomlands: i Paris. Besök av den unga akademien i Japan. Vi utformar ett förslag till karriärsystem för yngre forskare och skickar till lärosätena. Premiär för nätverksprogrammet med riksdagen (Rifo). SUA får sin första inbjudan till Nobelbanketten. Workshop: *Tvårvetenskap på riktigt*. Seminarium: *Vad är ett vetenskapligt genombrott?*

2013–2014

SUA-delegation till Paris: möte med franska utbildningsdepartementet, besök på universitet, Académie des sciences och prisutdelning *L'Oréal-UNESCO For Women in Science Awards*. **24 oktober: SUA blir en självständig organisation när Stiftelsen för Sveriges unga akademi bildas.** Premiär för sommarforskar skolan *Forskarmöten* i Fiskebäckskil. Vi ger ut vår första bok, antologin *Vägar till vetenskapen*. Seminarium: *Jämställdhet i akademien: från siffror till handling*. Internationellt vetenskapligt seminarium *Visions of the brain – A tribute to Torsten Wiesel*. Första *Akademi-podden* produceras, om kreativitet.

2014–2015

Akademimöte i Berlin. Gemensamt öppet brev med unga akademier i Europa, en protest mot att EU-kommissionen avskaffar vetenskaplig rådgivare. SUA-delegation inbjuden av New York Academy of Sciences i samband med FN:s generalförsamling. Forskningspolitisk utfrågning av riksdagspolitiker inför valet 2014. Seminarium: *Samverkan – hur påverkas forskningen och forskarna?* tillsammans med IVA. Seminarium: *Forskningens dynamik*. Premiär för vetenskaplig salong hemma hos Nina Rehnqvist, *Samklang och dissonans i musik och människa*.

2015–2016

Akademimöte i Köpenhamn. SUA står värd för *2nd Worldwide meeting of Young Academies* i Stockholm. Seminarium: *Publish and perish* med KVA. Symposium: *Assessing impact – experiences from abroad*. Vårt andra inspel till forskningspropositionen: *Ett forskningslandskap där idéer kan slå rot och växa*. Det första *L'Oréal-Unesco For Women in Science-priset* med stöd av Sveriges unga akademi delas ut. SUA uppmärksammar sin vetenskaplige beskyddare som har fyllt jämnt och delar ut *The Torsten Wiesel Midnight Sun Award* till skaparna av tv-serien *The Big Bang Theory*. Premiär för vetenskapsspelet *Expedition Mundus* i Sverige under Vetenskapsfestivalen i Göteborg.

2016–2017

Akademimöte i Oslo. *Anniversary conference – ERC 10 years*, Europeiska forskningsrådet firas i Stockholm med Vetenskapsrådet och Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse. Seminarier serie med Vetenskapsrådet om forskningsetik. Premiär i Almedalen med science café: *Kan vi lita på forskningen?* Långköraren *How to succeed as a researcher* startar: en serie med karriärseminarier. Tävligen *Prisfrågan: Vad är tiden?* arrangeras.

2017–2018

Akademimöte i Bryssel med studiebesök på Europeiska forskningsrådet (ERC). Besök av den unga akademien i Sydkorea (Y-KAST). SUA och Gunnar Öquist bjuds in att tala vid *Young Scientist Talk* i Sydkorea. SUA del av den svenska UNESCO-delegationen vid generalkonferensen i Paris. SUA genomför *Rundabordssamtal om tvärvetenskap* med forskningsfinansiärer. *A better tomorrow*, är namnet på vår session på kortfilmsfestival i Malmö där vi pratar forskning med gymnasister. Deltar i bilateralt universitetssamarbete Sverige/Sydafrika (SASUF): panelsamtal om ledarskap med unga akademien i Sydafrika (SAYAS).

2018–2019

Akademimöte i London. Symposium: *Academic Freedom in Troubled Times* i Göteborg med forskningscentret V-Dem. Deltar i bilateralt universitetssamarbete Japan-Sverige (MIRA): panelsamtal om internationalisering med den unga akademien i Japan. Vi gästas åter av Y-KAST. Tema akademiskt ledarskap under året och SUA:s *Ledarskapsmanifest* spikas upp på Uppsala universitet. Inspel till forskningspropositionen, för första gången sammanfattat på en sida med illustrationer. Boken *Ett kalejdoskop av kunskap* släpps på Bokmässan.

2020–2021

Året då nästan allt blev digitalt på grund av pandemin. Första akademimötet på Zoom. Stor kartläggning av biträdande lektorat (BUL-rapporten). Formaliserat nätverk mellan unga akademier i Europa – YASAS – bildas. Tre webinarier med Rifo: *Är den akademiska friheten hotad?*, *Framtiden för svensk forskningsinfrastruktur* och *Replikeringsutmaningen – Är det kris i forskningsfrågan?* Webinarium: *Vart går karriärstegen? – Så skapar vi tydliga och attraktiva karriärvägar för yngre forskare*, tillsammans med SULF. Vi gav ut barnboken *Forskardrömmar – Berättelser för nyfikna barn*, med 60 illustrerade forskarporträtt. Digitala workshops med över 500 skolbarn på Vetenskapsfestivalen med *Forskardrömmar*.

alla unga, framstående forskare från hela världen. Vi delade ut inte mindre än två nya vetenskapliga pris, *L'Oréal Unesco For Women in Science-priset med stöd av Sveriges unga akademi*, samt *Torsten Wiesel Midnight Sun Award*. Det senare gick till TV-serien *The Big Bang Theory* (TBBT). SUA firade 5 år med ett TBBT-inspirerat populärvetenskapligt seminarium på KVA.

2016–2017 Camilla Svensson

Nu fokuserade vi på organisation och ekonomi då SUA gick in ett nytt skede efter den första 5-årsperioden. Det var självfallet en utmaning att leda SUA då de första 22 ledamöterna och VD slutade under samma år. Men SUA seglade på med full vind i seglen, tack vare så många engagerade ledamöter. Vi arrangerade tvärvetenskapliga salonger med Nina Rhenqvist, startade turné på lärosätena med karriärseminarier, och tillsammans med Vetenskapsrådet gjorde vi en seminarieserieturné om forskningsetik. Tillsammans med stiftelsestyrelsen rekryterade vi även ny VD.

2017–2018 Kristian Pietras

Under mitt ordförandeår fångade vi upp den nybyggaranda som följde efter de första 5 åren och nya röster fick forma innehållet. Ny VD och ny stiftelsestyrelseordförande satte sin prägel. Det var en härlig framgång att SUA visade sig robust nog att klara av omfattande förnyelse utan att förlora momentum. SUA befäste sin roll som en relevant och uppskattad remissinstans, deltagare i debatter, medarrangör av seminarier etc. SUA lämnade också Stockholm för fler aktiviteter ute i landet. SUA blev alltmer internationaliserat med flera ledamöter som tillför perspektiv utifrån. Ett ytterligare erkännande för SUA var att vi bjöds in som en del av det officiella programmet till SASUF (South Africa-Sweden University Forum).

2018–2019 Maria Tenje

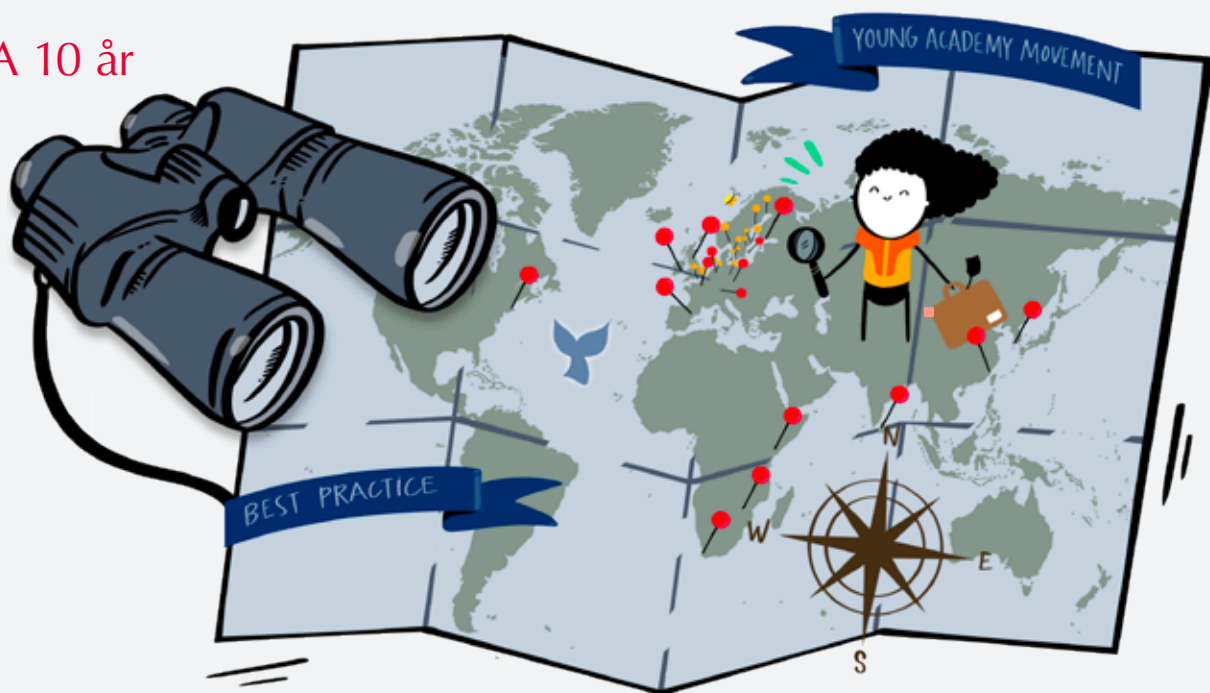
Som en naturlig reaktion på #metoo 2017/18 tog SUA ett helhetsgrepp på jämställdheten inom forskningen. Vi började med en anonym enkät i SUA, enkätsvaren diskuterades vid följande möte som ägde rum i Amsterdam. Till februarimötet bjöd vi in Anna Wahl (vice rektor för jämställdhet och värdegrund vid KTH) som ledde en workshop. I mars arrangerade vi ett nordiskt-baltiskt möte med våra systerakademier med fokus dels på aktiviteter med barn och unga och dels på jämställdhet inom universiteten. Skillnaderna i synen på jämställdhet mellan olika länder var större än förväntat men i augusti kunde vi publicera ett gemensamt uttalande med förslag till åtgärder, signerat av samtliga deltagare!

2019–2020 Magnus Jonsson

Vi fokuserade på akademiskt ledarskap som ett genomgående tema för möten och gäster. Det var också en hel del diskussioner, inspel och debattartiklar relaterat till forskningspropositionen 2020 och STRUT-utredningen. Inom vår utåtriktade verksamhet gav vi bland annat ut antologin *Ett kalejdoskop av kunskap*. Vi fokuserade även en hel del på interna aktiviteter och utveckling, inte minst kring ledarskap. Under året drog vi igång en stor kartläggning av hur meriteringstjänsten biträdande lektorat (BUL) används på lärosätena och rapporten har sedan använts för många seminarier och inspel om karriärvägar. Internationellt jobbade SUA med ett symposium om hotad akademisk frihet och vi genomförde en workshop med den unga akademien i Sydkorea.

SUA 10 år

SUA lokalt och internationellt

Vi har haft akademimöten i Paris, Köpenhamn, Berlin, Oslo, Bryssel, Amsterdam och London, gästlat lärosäten i Lund, Göteborg, Umeå, Uppsala, Norrköping och Luleå, samt Örebro (digitalt 2021). Mindre delegationer har också representerat SUA i Almedalen, Bryssel, Skottland, New York, Paris, Seoul, Johannesburg, Kapstaden, Nairobi, Montenegro, Colombo, Dublin, Helsingfors, Barcelona, Lindau, Hong Kong och Krakow.

Debattartiklar ämnen

Övrigt 20 %

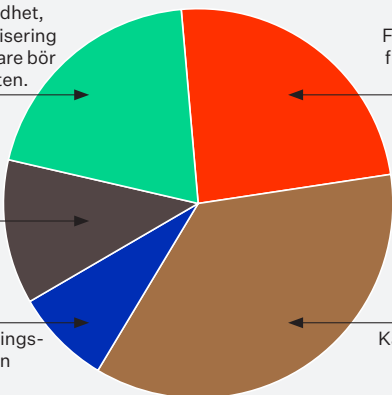
Bl.a. jämställdhet, internationalisering och att forskare bör delta i debatten.

Ledarskap, styrning 12 %

Inspel forskningspropositionen 8 %

Forskningsfinansiering 24 %

Karriärvägar 36 %

SUA:s första tweet handlade om karriärvägar

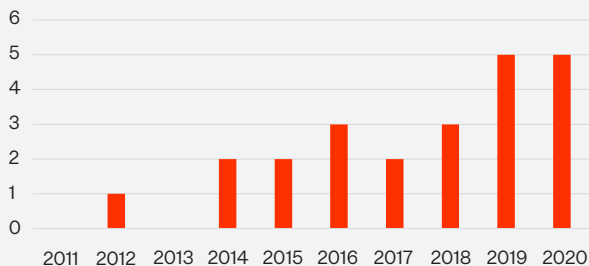
← Tweet

Sveriges unga akademi
@Ungaakademien

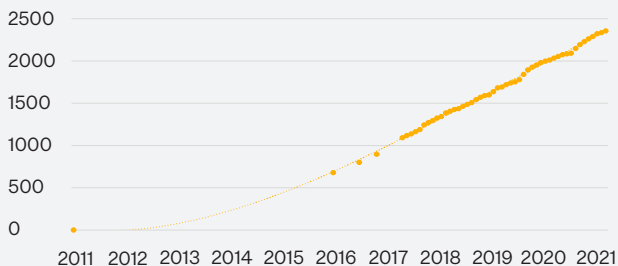
12,8 miljarder till forskning oanvända | Inrikes | SvD
svd.se/nyheter/inrike... via @SvDse. Ett tips, lite tjänster till unga forskare?

11:32 fm · 17 feb. 2011 · Twitter for Websites

Antal debattartiklar över tid 2011–2021

@Ungaakademien på Twitter, antal följare över tid

Interaktioner och samarbeten

Ordförande, ledamöter och VD har också representerat Sveriges unga akademi i flera andra sammanhang. Listade i kronologisk ordning.

SUHF årskonferens, oktober 2020.

Möte med rektor Jan-Ingvar Jönsson, Linköpings universitet, oktober 2020.

Unga tankar om musik (UTOM) medlemsmöte, december 2020.

Möte med rektor Erik Rehnström, samt vice- och prorektor, Lunds universitet, mars 2021.

Mobilising the Nordics 2021, NordForsk webinarier, våren 2021.

Möte med rektor Anders Hagfeldt, och prorektor, Uppsala universitet, april 2021.

Möte med ministern för högre utbildning och forskning Matilda Ernkrans, april 2021.

Möte med fackförbundet SULF, april 2021.

Möte med HR-direktör Eliane Forsse, och HR-strateg, Uppsala universitet, april 2021.

Möte med Vetenskapsrådets huvudsekreterare HS Stefan Svallfors, och forskningssekreterare Eva Stensköld från Riksbankens Jubileumsfond, juni 2021.

Järvaveckan, SUA:s barnbok *Forskardrömmar* del av KTH:s program för ungdomar, juni 2021.

Akademiernas kommitté för mänskliga rättigheter, deltar i kommitténs löpande arbete.

FORMAS kommittén för tillämpad systemanalys, deltar i kommitténs löpande arbete.

Kungl. bibliotekets arbetsgrupp för svensk strategi för open access-publicering bortom de transformativa avtalen, deltar i gruppens löpande arbete.

Kungl. Vetenskapsakademiens kommitté för forskningspolitiska frågor, deltar i kommitténs löpande arbete.

Kungl. Vetenskapsakademiens kommitté för internationella frågor, deltar i kommitténs löpande arbete.

Vetenskapsrådet och Örebro universitets initiativ *Låt doktorander kommunicera mera*, deltar i expertgruppens löpande arbete.

Sällskapet Riksdagsledamöter och Forskare (Rifo), deltar i styrelsens löpande arbete.

SUHF:s arbetsgrupp för en svensk strategi för övergången från transformativa avtal för open access till något annat, deltar i arbetsgruppens löpande arbete.

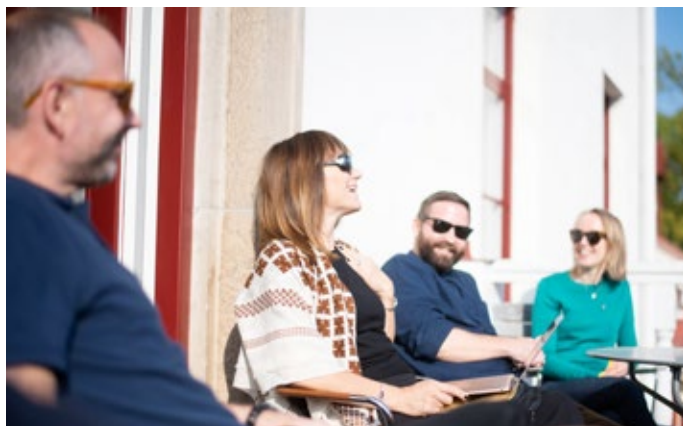
Vetenskapsrådet, deltar i arbetsgrupper för öppen tillgång till forskningsdata, datahanteringsplaner och *European Open Science Cloud* (EOSC).

Öka ungas STEM-intresse i Sverige, deltar löpande i nätverkets möten.

Året i bilder

Bilder, från vänster till höger, uppifrån och ned: 1. Ordf. Sanna Koskiniemi ser till att nya ledamöter välkomnas vid septembermötet. 2. Mathias Osvath trotsade stormbyarna på den öppna Skåneslätten för walk-and-talk vid februarimötet. 3. Christer Nordlund, Virginia Langum, Klas Markström och Ronnie Berntsson, SUA-träff i Umeå. 4. Magnus Jonsson (ordf. 2019–2020) vid SUA:s årsdagsfirande. 5. Ewa Machotka på walk-and-talk i Stockholm under februarimötet. 6. Anna Wetterbom (VD) och Sanna Koskiniemi (ordf.) vid firandet av digital bokrelease under februarimötet.

Bilder, från vänster till höger, uppifrån och ned: 1. Robert Lagerström, Katarina MacLeod, Christian Ohm och Sofia Lodén vid septembarmötet. Foto: Erik Thor/SUA. 2. Anna T. Danielsson på walk-and-talk i Uppsala vid februarimötet. 3. Sara Liin, moderator av digitalt boksläpp för *Forskardrömmar* under februarimötet. 4. Sebastian Westenhoff på walk-and-talk i Göteborg. 5. Akademi ledningen 2020–2021, från vänster: Jakob Nordström, Steffi Burchardt, Sanna Koskiniemi (ordf), Sebastian Westenhoff (vice ordf), Anna Wetterbom (VD), Aryo Makko. 6. Hanne Fjelde i fint sällskap vid aprilimötet. 7. Mia Liinason, en av författarna, höjer smoothieglaslet för *Forskardrömmars* lansering vid februarimötet.

Bilder, från vänster till höger, uppifrån och ned: 1. Anna Dreber Almenberg ute på walk-and-talk-möte i Stockholm vid februarimötet. 2. Ellen Bushell på walk-and-talk i Umeå med sällskap av människans bästa vän. 3. SUA:s egna ordförandeklubba som innehåller namnen på de första 22 ledamöterna, och trädgårdshandskar från invigningen 2011. 4. Sanna Koskiniemi lämnar över ordförandeklubban till Sebastian Westenhoff. 5. Ny hedersledamot invald vid septembermötet: Anna Sjöström Douagi, programchef Nobel Prize Museum och den som ledde processen när SUA grundades. 6. Magnus Jonsson, Ericka Johnson, Anders Ynnerman och Zhao Dan, SUA-träff i Norrköping. 7. Uppsalaledamöter och VD, från vänster: Hanne Fjelde, Tove Fall, Ylva Söderfeldt, Anna Danielsson, Anna Wetterbom (VD), Sanna Koskiniemi (avgående ordf.), Sebastian Westenhoff (ny ordf.), Stefan Engblom och Shervin Bagheri. 8. Medurs från vänster: Stockholms-ledamöter på SUA-picknick: Robert Lagerström, Katarina Wadstein MacLeod (delvis skymd), Aryo Makko, Frida Bender, Ewa Machotka (skymd), Christian Ohm, Steffi Burchardt, Lucie Delemotte och Josefin Larsson.

Verksamheten

Alumniverksamhet

SVERIGES UNGA AKADEMI har funnits sedan 2011 och flera generationer ledamöter har nu hunnit bli alumner. Vi är angelägna om att behålla alumnerna i akademins nätverk och att de själva behåller kontakten sinsemellan. Under verksamhetsåret har interaktionerna varit betydligt färre än vanligt men några alumner gästspelade som lärare på *Forskarmöten*.

Akademien i medierna

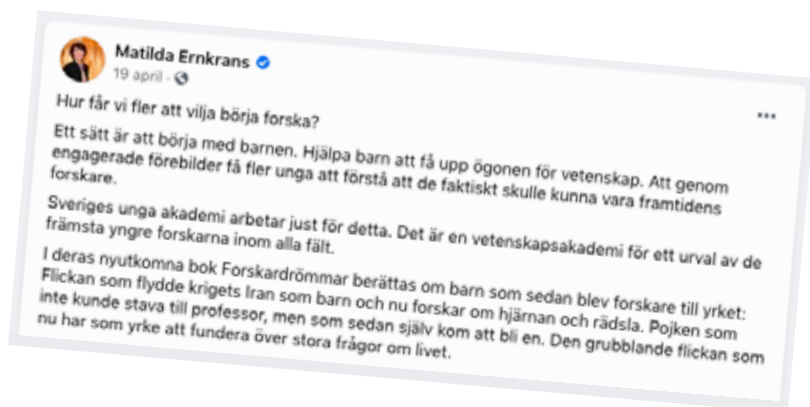
SVERIGES UNGA AKADEMI har under verksamhetsåret deltagit i samhällsdebatten genom att publicera debattartiklar och uttala sig i olika medier. Några av våra aktiviteter uppmärksammas också. I egen regi har vi publicerat den tvärvetenskapliga *Akademi-podden* där ledamöter samtalar om olika ämnen.

Akademins ledamöter och alumner kommenterade offentliggörandena av Nobelpriset i medicin, fysik och kemi samt Ekonomipriset i SVT:s Nobelstudio. Ledamöter och VD har också medverkat regelbundet i radio och TV som experter, bland annat i samband med pandemin och vulkanutbrotten på Island och Sicilien, och för att berätta om sin forskning och kommentera vetenskapsrelaterade frågor, till exempel i *Le Monde*, Sveriges Radio, SVT, TV4 och Nobel Prize Museums podcast *Idéer som förändrar världen*.

Akademien använder Twitter, Facebook, Instagram och LinkedIn. De aktiviteter som genererat mest engagemang i sociala medier under året är barnboken *Forskardrömmar*, *For Women in Science*-priset, samt invalet av nya ledamöter i akademien.

Bilder, från vänster till höger, uppifrån och ned: 1. SUA-träff i Göteborg, från vänster: Palle Dahlstedt, Mia Liinason, Philippe Tassin, Tünde Fülöp, Alexandre Antontelli, Christian Forssén, Annette Granéli och Henrik Zetterberg. 2. VD Anna Wetterborn fick en personligt tecknad tavla av illustratören Maja på Näset som avskedspresent från SUA. 3. SUA-träff i Lund, bord till vänster, medurs från vänster: Jonas Larsson, Mathias Osvath, Emma Sparr, bord till höger: Helena Filipsson, Kristian Pietras, Pontus Nordenfelt och Jakob Nordström. Foto: Helena Sandberg. 4. Johan Rockberg kommenterar offentliggörandet av Nobelpriset i kemi i studion hos SVT.

Under verksamhetsåret har flera avsnitt av den tvärvetenskapliga *Akademipodden* publicerats, varav två avsnitt tillsammans med tankesmedjan Unga tankar om musik (UTOM), dels om att forska och undervisa på distans och dels om att leda kreativa verksamheter. Andra avsnitt har handlat om kost och hälsa och om immunförsvaret och husdjur.

För Beatriz går musiken och forskningen hand i hand, reportage FWIS-pristagare, 2021, *Tidningen Curie*.

Gör om och gör rätt – skrota innovationsutredningen, debattartikel, 2021, *Tidningen Curie*.

Låt de bästa komma in, debattartikel, 2021, *Universitetsläraren*.

Vinn boken "Forskardrömmar – berättelser för nyfikna barn", artikel, 2021, *Aftonbladet*.

The L'Oréal-Unesco For Women in Science in Sweden award, artikel, 2021, *Nordic Life Science*.

Rymdforskaren Beatriz får utmärkelse av FN, artikel om *For Women in Science*-priset med stöd av Sveriges unga akademi, 2021, *Expressen*.

Röster i högskolesektorn: Vi anställer för många forskare, artikel, 2020, *Universitetsläraren*.

Hon forskar om vulkanernas inre, tv-inslag om *Forskardrömmar*, 2021, TV4 *Malou Efter Tio*.

Magnus från Kvänum i forskarbok för barn, nyhet, 2021, *Nya Lidköpings-Tidningen*.

Bok ska inspirera nya forskare: Barnen är framtiden, nyhet, 2021, *Uppsala Nya Tidning*.

10 barnböcker som gör succé hos de lite äldre barnen, artikel med barnboken *Forskardrömmar*, 2021, *Expressen*.

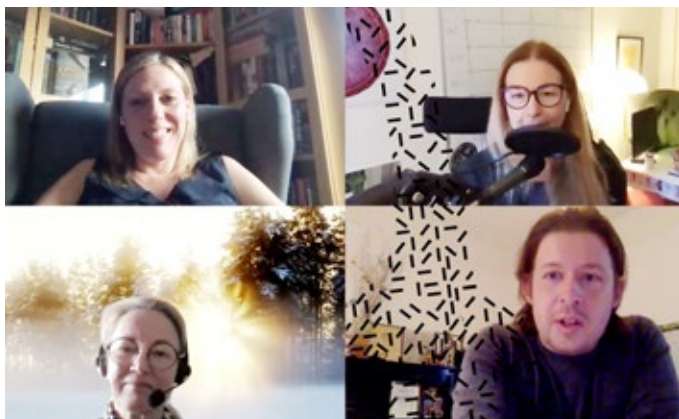
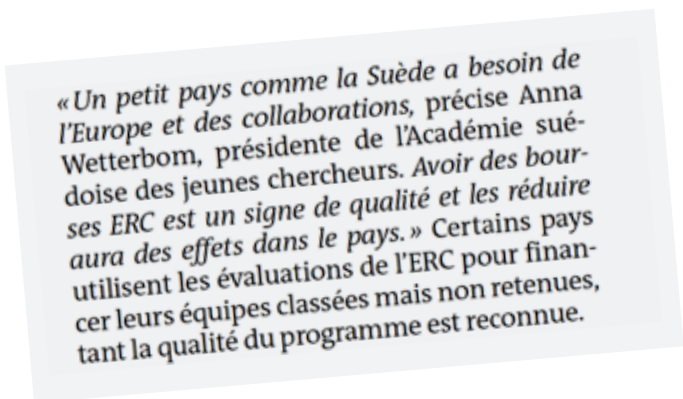
Så var forskarna som barn – här är boken som ska väcka nya *Forskardrömmar*, nyhet, 2021, *Skaraborgs Läns Tidning*.

Berättelserna som lockar barn att bli forskare, artikel, 2021, *Tidningen Curie*.

Robert från Köping forskar i IT-säkerhet – ger ut bok för nyfikna barn, nyhet, 2021, *bblat.se/Köping*.

Fourteen Young Academies in Europe prepare to deliver science advice by joining SAPEA Science

Bilder, från vänster till höger, uppifrån och ned: 1. Steffi Burchardt är gäst hos *Malou Efter Tio* i TV4 tillsammans med Christer Fuglesang för att prata om *Forskardrömmar*. Bokens illustrationer täcker fonden, från vänster av: Hannah Green, Beata Boucht, Emilia Dziubak, Niclas Åkerblom, Hannes Q. Svensson, Niclas Åkerblom och Emily Ryan. 2. Forskningsminister Matilda Ernrans skriver på Facebook om SUA:s arbete med att nå ut till barn och unga och om barnboken *Forskardrömmar*. 3. Astronom Beatriz Villarroel, en av FWIS-pristagarna uppmärksammas i *Expressen*.

Advice for Policy by European Academies, nyhet, 2020, Young Academy of Europe's webbplats.

Forskningen träder fram som ett samhällets immunförsvar mot oriktigheter, krönika, 2020, Vetenskap & Allmänhets webbplats.

Återupprätta det akademiska ledarskapet, november 2020, debattartikel, *Tidningen Curie*.

Frågan om utbildningens frihet blir alltmer central, artikel, 2020, *Universitetsläraren*.

Höj ambitionerna för rekryteringar! debattartikel, 2020, *GU Journalen*.

Debatt: Så säkrar vi återväxten vid universiteten i Umeå, debattartikel, 2021, *Västerbottens-Kuriren*.

Vill inspirera och sprida kunskap till unga, nyhet, 2020, *Läkemedelsvärlden*.

Svårt att motivera yngre kollegor att börja forska, nyhet, 2020, *Läkartidningen*.

Budget européen en trompel'oeil pour la recherche, artikel om ERC, 2020, *Le Monde Science & Médecine*.

Återförening väckte intresse för politisk historia, artikel, 2020, *Tidningen Curie*.

Medioker rekrytering av unga hotar kvaliteten på lärosätena, 2020, debattartikel, *Tidningen Curie*.

På jakt efter det okända – om modern fysik och universums minsta beståndsdelar, Utdrag ur akademins bok *Kalejdoskop*, 2020, *Forskning & Framsteg*.

Imse vimse – men vem ska spinna tråden? Utdrag ur akademins bok *Kalejdoskop*, 2020, *Forskning & Framsteg*.

Varde nanoljus! Utdrag ur akademins bok *Kalejdoskop*, 2020, *Forskning & Framsteg*.

Bilder, från vänster till höger, uppifrån och ned: 1. Robert Lagerström intervjuas av *Morgon i P4 Stockholm* inför lanseringen av *Forskardrömmar* i februari. 2. Tove Fall kommenterar offentliggörandet av Nobelpriset i fysiologi eller medicin i SVT-studion. 3. SUA kommenterar i *Le Monde Science & Médecine* artikel i oktober 2020 om eventuella nedskärningar i ERC:s budget: "Ett litet land som Sverige behöver Europa och samarbeten, förklarar Anna Wetterbom, VD för akademien för yngre forskare i Sverige. Att ha anslag från ERC är ett tecken på kvalitet, en krympning skulle få effekter för landet. Vissa länder använder ERC-utvärderingarna och finansierar projekt som klassificerat sig men ej valts ut, eftersom ERC:s kvalitet är erkänd." 4. Sanna Koskiniemi (ordf), Ulrika Årehed Kågström (SUA stiftelsestyrelseledamot och styrelseordf. Dramaten) och Christoffer Nobin (chefsdirigent, medlem UTOM) i ett poddavsnitt om att leda kreativa verksamheter, Annika Moberg modererar.

Ledamöter 2020–2021

Foto där inget annat anges: Erik Thor/SUA

Linda Andersson Burnett

Forskare, vetenskapshistoria,
Uppsala universitet
linda.andersson-burnett@idehist.uu.se
2020–2025

Shervin Bagheri

Professor,
strömningsmekanik,
Kungliga Tekniska högskolan
shervin@mech.kth.se
2020–2025

Frida Bender

Docent, meteorologi,
Stockholms universitet
frida.bender@misu.su.se
2019–2024

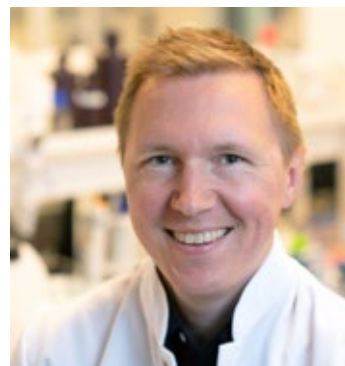

Ronnie Berntsson

Docent, medicinsk kemi och
biofysik, Umeå universitet
ronnie.berntsson@umu.se
2019–2024

Petter Brodin

Professor, immunologi,
Karolinska Institutet
petter.brodin@ki.se
2019–2024

Steffi Burchardt

Docent och
universitetslektor, geologi,
Uppsala universitet
steffi.burchardt@geo.uu.se
2016–2021

Ellen Bushell

Forskare, parasitologi,
Umeå universitet
ellen.bushell@umu.se
2020–2025

Anna T. Danielsson

Professor, naturvetenskaps-
ämnenas didaktik,
Stockholms universitet
anna.danielsson@mnd.su.se
2019–2024

Lucie Delemotte

Docent, biofysik,
Kungliga Tekniska högskolan
lucie.delemotte@scilifelab.se
2020–2025

Anna Dreber Almenberg

Professor, nationalekonomi,
Handelshögskolan i
Stockholm
anna.dreber@hhs.se
2016–2021

Hanna Isaksson

Professor,
biomedicinsk teknik,
Lunds universitet
hanna.isaksson@bme.lth.se
2018–2023

Gustaf Edgren

Docent, epidemiologi,
Karolinska Institutet
gustaf.edgren@ki.se
2017–2022

Sanna Koskiniemi

Lektor, mikrobiologi,
Uppsala universitet
sanna.koskiniemi@icm.uu.se
2016–2021

Stefan Engblom

Professor,
beräkningsvetenskap,
Uppsala universitet
stefane@it.uu.se
2016–2021

Robert Lagerström

Docent och lektor,
systemarkitektur och
IT-säkerhet,
Kungliga Tekniska högskolan
robertl@kth.se
2016–2021

Tove Fall

Professor, epidemiologi,
Uppsala universitet
tove.fall@medsci.uu.se
2018–2023

Rikard Landberg

Professor,
livsmedelsvetenskap,
Chalmers tekniska högskola
rikard.landberg@chalmers.se
2018–2023

Hanne Fjelde

Docent,
freds- och konfliktvetenskap,
Uppsala universitet
hanne.fjelde@pcr.uu.se
2018–2023

Josefin Larsson

Docent, astronomi,
Kungliga Tekniska högskolan
josla@kth.se
2017–2022

Martin Leijnse
Docent, fysik,
Lunds universitet
martin.leijnse@ftf.lth.se
2016–2021

Sara Liin
Docent, neurobiologi
Linköpings universitet
sara.liin@liu.se
2020–2025

Mia Liinason
Professor,
genusvetenskap,
Göteborgs universitet
mia.liinason@gu.se
2018–2023

Sofia Lodén
Docent, franska,
Stockholms universitet
sofia.loden@su.se
2020–2025

Ewa Machotka
Docent, japanskt språk och
kultur (med särskild inriktning
mot konsthistoria),
Stockholms universitet
ewa.machotka@su.se
2019–2024

Aryo Makko
Professor, historia,
Stockholms universitet
aryo.makko@historia.su.se
2017–2022

Pontus Nordenfelt
Bitr. universitetslektor och
docent, infektionsbiologi,
Lunds universitet
pontus.nordenfelt@med.lu.se
2018–2023

Jakob Nordström
Professor, datavetenskap,
Lunds universitet och lektor,
Köpenhamns universitet
jakob.nordstrom@cs.lth.se
2018–2023

Christian Ohm
Forskare, experimentell
partikelfysik,
Kungliga Tekniska högskolan
chohm@kth.se
2019–2024

Mathias Osvath
Docent, kognitiv zoologi,
Lunds universitet
mathias.osvath@lucs.lu.se
2020–2025

Johan Rockberg
Professor,
antikroppsteknologi och
riktad evolution,
Kungliga Tekniska högskolan
johan.rockberg@biotech.kth.se
2019–2024

Johanna Rosén
Professor, tunnfilmfysik,
Linköpings universitet
johanna.rosen@liu.se
2017–2022

Ylva Söderfeldt
Docent,
idé- och lärdoms historia,
Uppsala universitet
ylva.soderfeldt@idehist.uu.se
2019–2024

Philippe Tassin
Docent, fysik,
Chalmers tekniska högskola
philippe.tassin@chalmers.se
2018–2023

**Katarina Wadstein
MacLeod**

Professor, konstvetenskap,
Södertörns högskola
katarina.macleod@sh.se
2017–2022

Karl Wennberg

Professor, företagsekonomi,
Linköpings universitet och
Handelshögskolan i
Stockholm
karl.wennberg@hhs.se
2016–2021

Sebastian Westenhoff

Professor, biofysikalisk kemi,
Göteborgs universitet och
Karin och Herbert
Jacobsson-professor i
biokemi, Uppsala universitet
westenho@chem.gu.se
2017–2022

Johan Zelano

Specialistläkare och docent,
neurologi,
Göteborgs universitet
johan.zelano@neuro.gu.se
2020–2025

Hedersledamöter

Sveriges unga akademi väljer in hedersledamöter som ett bevis på akademins tacksamhet. Akademien har idag tre hedersledamöter.

Anna Sjöström Douagi, med. dr, vetenskap- och programchef, Nobel Prize Museum. VD för Sveriges unga akademi 2010–2016. Valdes in i september 2020.

Torsten Wiesel, professor, neurovetenskap, Nobelpristagare i fysiologi eller medicin 1981, vetenskaplig beskyddare av Sveriges unga akademi. Valdes in i maj 2012.

Gunnar Öquist, professor, fysiologisk botanik, ständig sekreterare Kungl. Vetenskapsakademien 2003–2010, initiativtagare till Sveriges unga akademi. Valdes in i maj 2012.

Akademiledning

SVERIGES UNGA AKADEMI leds av akademiledningen bestående av ordförande, vice ordförande och ytterligare tre ledamöter, samt akademins VD som adjungerad. Akademiledningen väljs för ett år i taget.

Under verksamhetsåret 2020/2021 har akademiledningen haft följande sammansättning:

Sanna Koskiniemi, ordförande
Sebastian Westenhoff, vice ordförande
Steffi Burchardt
Aryo Makko
Jakob Nordström
Anna Wetterbom, VD

Beredningsgrupper

Akademien har under verksamhetsåret arbetat i tre beredningsgrupper.

DEN FORSKNINGSPOLITISKA BEREDNINGSGRUPPEN, där **Ronnie Berntsson** och **Pontus Nordenfelt** varit sammankallande och tillika forskningspolitiska talespersoner för SUA. **Helena Rosik** har varit sekreterare.

BEREDNINGSGRUPPEN FÖR INTERNATIONALISERING, där **Philippe Tassin** varit sammankallande och **Mia Liinason** sekreterare.

DEN UTÅTRIKTADE BEREDNINGSGRUPPEN, där **Christian Ohm** varit sammankallande och **Rikard Landberg** sekreterare.

Utöver de stående beredningsgrupperna tillsätter akademien arbetsgrupper vid behov.

Stiftelsestyrelse

SVERIGES UNGA AKADEMI är organisatoriskt en stiftelse, *Stiftelsen för Sveriges unga akademi*, vars ändamål är att tillhandahålla det organisatoriska ramverket för akademien och dess ledamöter (det som i regel avses med akademien). Stiftelsen grundades 2013 och styrelsen har under verksamhetsåret haft följande sammansättning:

Björn O. Nilsson, ordförande, avgående Landshövding Norrbottens län.

Katarina Bjelke, universitetsdirektör Karolinska Institutet.

Göran K. Hansson, professor i experimentell kardiovaskulär forskning vid Karolinska Institutet, ständig sekreterare vid Kungl. Vetenskapsakademien.

Ingrid Sundström, VD för Foundation Administration Management, Wallenbergstiftelserna.

Birgitta Svensson, professor i etnologi och tidigare ständig sekreterare för Kungl. Vitterhetsakademien.

Ulrika Årehed Kågström, generalsekreterare Cancerfonden, styrelseordförande Kungliga Dramatiska Teatern.

VD är föredragande i stiftelsestyrelsen och för att främja en god kommunikation mellan stiftelsen och akademien är även akademins ordförande och vice ordförande adjungerade till stiftelsestyrelsens sammanträden.

Sekretariat

SEKRETARIATET OCH STIFTELSEN leds av en verkställande direktör, **Anna Wetterbom**. Medarbetare i Sveriges unga akademis sekretariat:

Anna Kjellström, handläggare

Annika Moberg, kommunikationsansvarig

Helena Rosik, projektkoordinator

Finansiärer

Sveriges unga akademi erhåller långsiktig stöd från:

Familjen Erling-Perssons Stiftelse

Knut och Alice Wallenbergs Stiftelse

Ragnar Söderbergs stiftelse

Under verksamhetsåret har vi också erhållit projektmedel från:

Crafoordska stiftelsen

Kempestiftelserna

Kungl. och Hvitfeldtska stiftelsen

Kungl. Patriotiska Sällskapet

LMK-stiftelsen

Riksbankens Jubileumsfond

Stiftelsen för Strategisk Forskning

Stiftelsen Lars Hiertas Minne

Sven och Dagmar Saléns Stiftelse

Utbildningsdepartementet

Wenner-Gren Stiftelserna

Tack för att ni gör vår verksamhet möjlig!

Här kan du följa SUA

<http://sverigesungaakademi.se>

Twitter: @ungaakademin

Facebook: **Sveriges unga akademi**

LinkedIn: **Sveriges unga akademi**

Instagram: **sverigesungaakademi.se**

Soundcloud/iTunes: **Akademipodden**

Youtube: **Sveriges unga akademi**

SVERIGES UNGA AKADEMI

Sveriges unga akademi

Lilla Frescativägen 4 a

114 18 Stockholm

info@sverigesungaakademi.se